

[Bomholt.]

mene, hele den fastlønnede middelstand, og det er det eneste rigtige, at vi i det høje ting erkender vort medansvar og handler derefter. Langt de fleste studerende og studenter må arbejde ved siden af deres studium for at skaffe sig det nødtørftigste til livets ophold, og nu mærkes spændingen på arbejdsmarkedet. Vi fra arbejderside vil derfor meget foretrække, at den studerende ungdom får de legater, der er fornødne, for også ad denne vej at bidrage til at hæve spændingen. Når ministeren i sin fremsættelsestale bemærker, at han vil finde det rigtigst at vente nogen tid med at begynde på uddelingen, er jeg altså bunduenig med ham, og det forekommer mig, at bemærkningerne til pressen om, at det er beskedne beløb, det her drejer sig om, er et for overlegent, et for flot syn på tingene. Vi er nogle stykker, der mener, at 1 mill. kr., ja selv 1/4 mill. kr. er penge.

Med hensyn til bestyrelsens sammensætning er der god mening i at lade finansudvalget være repræsenteret, så længe området for legatuddelingen er så flydende, som det er, men det forekommer mig dog at være en besynderlig fremgangsmåde at indvælge 5 rigsdagsmænd til løsning af en opgave af just denne karakter. 5 bestyrelsespladser anbringes in blanco; jeg ville ønske, at der kunne blive plads til en repræsentant for de unge studerende, ligesom jeg går ud fra, at de indstillende organer, de lokale bestyrelser, der nødvendigvis må oprettes i tilknytning til ethvert studieområde, stiller pladser til rådighed for de unge. Måske er 5 det rigtige tal, måske ikke. Jeg vil foreslå, at vi gør lovforslaget tidsbegrænset, f. eks. til 5 år, og så efter den tid ser på, om paragraffer og virkelighed svarer til hinanden. Det er næsten den eneste måde, det kan gøres på.

Bestemmelsen om, at studielån fortrinsvis ydes og administreres gennem institutionen „Dansk Studiefond“ synes jeg er fornuftig; når der som i dette tilfælde er dannet et godt fordelingsorgan, er der ingen grund til at slå det i stykker. Dansk Studiefond arbejder billigt og er omgivet af tillid. Hvis Dansk Studiefond skulle ønske at opnå lån af den nu disponible kapital til fordeling blandt studerende, mener jeg, det bør imødekommes. Dansk Studiefond råder for tiden over 1,6 mill. kr., og de er alle anbragt i udlån. Ca. en fjerdedel af beløbet kan hvert år uddeles til nye lån, altså ca. 400 000 kr. årlig. På grund af det stigende prisniveau er der brug for et årligt udlån på i hvert fald 500 000 kr., svarende til en udvidelse af

grundkapitalen fra 1,6 mill. kr. til 2 mill. kr. Dette merbeløb har udelukkende relation til det nuværende arbejdsområde. Der er imidlertid ønske om at udvide virksomheden til også at omfatte uddannelsen på bygmesterskoler, forskoler, børnehaver, husholdningsseminarier samt uddannelse til styrmænd, maskinister, radiotelegrafister, sundhedsplejersker og socialrådgivere, og det ville være ønskeligt og klogt at stille penge til rådighed, så at de her omtalte områder gradvis kunne dækkes.

Hvad skal forøvrigt den fond, vi her beskæftiger os med, hedde? Skal den hedde „den ved lov nr. 230 af 27. maj 1950 om ændring i lov om tipning af 9. juni 1948 oprettede studiefond“? I så fald er det vist kun departementschefer, der kan udtale navnet. Vi må finde et menneskeligt navn til ungen. Skal den hedde „statens studiefond“ eller noget lignende?

Det kan jo ikke nægtes, at legatområdet er for broget. Man kan simpelthen ikke hitte rundt i det, medmindre man har en legathåndbog til rådighed. I min tid havde man ved det teologiske fakultet et legat, der var så lille, at man lige akkurat kunne købe et nyt slips for det, subsidiært en fortolkning til 1. korinthierbrev, samt en legathåndbog. I virkeligheden burde samtlige studielegater koordineres under en fælles ledelse. Den unævnelige fond, som vi her beskæftiger os med, har kun tipsmidler til rådighed. Dens bestyrelse er en bestyrelse ved siden af mangfoldige andre legatbestyrelser. Jeg ville ønske, at forholdene kunne udvikle sig på en sådan måde, at den kunne få held til at skabe den rette koordination. Også af den grund kunne jeg ønske at se på forholdene igen om 5 år.

Jeg er enig med ministeren i, hvad han udtalte ved fremsættelsen om, at det antal ansøgere, der kan komme i betragtning som henhørende under fonden, ca. 135 000, ikke indtil videre bør nedskæres. Måske det trods alt skulle lykkes i nogen grad at dække hele området. Og hvordan er det så i det hele med de forslag, som ungdomskommissionen har stillet, som jo berører hele det felt, vi her behandler? Skal disse forslag føres ud i virkeligheden? Der er f. eks. en ting, der forekommer mig mærkelig. Hvorfor kan det ikke ordnes sådan, at de, der ønsker det, kan få et middagslegat til i hvert fald et måltid om dagen? Flere hundrede ansøgere afvises. Vi har organiseret bespisning for tusinder, ja titusinder af skolebørn, men vi kan ikke sørge for middag til 800—900 studenter. Hvem er det, der har givet op overfor denne opgave?